

Mazākumtautību izglītības iestāžu likums

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likumā lietotie termini

(1) Likumā lietotie termini atbilst Izglītības likumā un Vispārējās izglītības likumā lietotajiem terminiem.

(2) Likumā ir lietoti šādi termini:

mazākumtautības izglītības iestāde – valsts vai pašvaldības dibināta pamatizglītības vai vidējās izglītības iestāde, kuras uzdevums ir izglītības procesa veidošana atbilstoši mazākumtautības etniskai un kultūras identitātei, mazākumtautības valodas un kultūras saglabāšana un attīstība, kā arī pie mazākumtautībām piederošu personu integrācija Latvijas sabiedrībā;

mazākumtautību izglītības iestādes izglītības programma – izglītības programma, kura tiek īstenota mazākumtautības izglītības iestādē.

2. pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir reglamentēt mazākumtautību izglītības iestāžu dibināšanu, darbību un ilgtermiņa attīstību nolūkā saglabāt un attīstīt mazākumtautību izglītības, valodas un kultūras tradīcijas.

3. pants. Pie mazākumtautībām piederošo personu tiesības uz izglītību

Valsts nodrošina pie mazākumtautībām piederošajām personām izglītības sistēmas ietvaros vienlīdzīgas iespējas iegūt visu pakāpju izglītību, veicina zināšanu apguvi par mazākumtautību kultūru, vēsturi, reliģiju un valodu, kā arī valsts iespēju robežās nodrošina pie mazākumtautībām piederošo personu vēlmi iegūt izglītību mazākumtautības valodā, ja ir pietiekams pieprasījums.

4. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības pakāpes, izglītības veidi, izglītības mērķgrupas, izglītības ieguves formas un izglītības dokumenti

Mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības pakāpes, izglītības veidus, izglītības mērķgrupas, izglītības ieguves formas un izglītības dokumentus nosaka Izglītības likuma 5. pants, 6. pants, 7. pants, 8. pants, 11. pants un 11.¹ pants.

5. pants. Valsts kompetence mazākumtautību izglītībā

(1) Ministru kabineta, Izglītības un zinātnes ministrijas, citu nozaru ministriju kompetenci mazākumtautību izglītībā nosaka Izglītības likuma 14. pants, 15. pants, 16. pants, 20. pants, Vispārējās izglītības likuma 4. pants un 5. pants tiktāl, ciktāl šajā likumā nav noteikts citādi.

(2) Valsts nodrošina mazākumtautību izglītības iestāžu pedagogu sagatavošanu un viņu profesionālās kvalifikācijas pilnveidi, kā arī nepieciešamo mācību līdzekļu pieeju mazākumtautību izglītības iestādēm.

6. pants. Pašvaldību kompetence mazākumtautību izglītībā

(1) Pašvaldību kompetenci mazākumtautību izglītībā nosaka Izglītības likuma 17. pants un 18. pants.

(2) Papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajai kompetencei pašvaldības:

1) dibina mazākumtautību izglītības iestādes un izveido mazākumtautību izglītības iestādes citu izglītības iestāžu reorganizācijas procesā;

2) veicina mazākumtautību izglītības iestāžu attīstību, t.sk., līdzdarbojas mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības programmu izstrādē un īstenošanā;

3) saskaņo mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības programmas.

(3) Šajā pantā norādītās kompetences īstenošanai pašvaldība var izveidot mazākumtautību izglītības iestāžu departamentu.

7. pants. Sabiedrības līdzdalība mazākumtautību izglītības attīstībā

(1) Sabiedrības līdzdalība mazākumtautību izglītības attīstībā, valsts un pašvaldību atbalsts minētajai līdzdalībai un sadarbība ar biedrībām un nodibinājumiem notiek saskaņā ar Izglītības likuma 21. pantu.

(2) Īstenojot šā panta pirmajā daļā minēto līdzdalību un sadarbību, mazākumtautību nacionālas biedrības un mazākumtautību mācību iestāžu padomes piedalās ar atbilstīgo mazākumtautības kultūru un etnisko piederību saistītas interešu izglītības pasākumu īstenošanā.

II nodaļa

Mazākumtautību izglītības iestādes

8. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu dibināšana, reģistrācija, akreditācija, darbība, reorganizācijas un likvidēšanas kārtība

(1) Mazākumtautību izglītības iestādes dibina vai izveido citas izglītības iestādes reorganizācijas procesā, reģistrē, akreditē, tās darbojas un tās reorganizē un likvidē saskaņā ar Izglītības likuma 22. pantu, 23. pantu, 24. pantu, 25. pantu, 26. pantu, 27. pantu, 28. pantu, 29. pantu, 30. pantu, Vispārējās izglītības likuma III nodaļas pantiem, ciktāl šajā pantā nav noteikts citādi.

(2) Pašvaldība vai valsts dibina mazākumtautību izglītības iestādi pēc izglītojamo vecāku (personu, kas realizē vecāku varu) ierosinājuma.

(3) Pašvaldība vai valsts izveido mazākumtautību izglītības iestādi citas izglītības iestādes reorganizācijas procesā pēc izglītības iestādes padomes ierosinājuma, kurš saskaņots ar izglītības iestādes vadītāju.

(4) Mazākumtautību izglītības iestādi dibina vai izveido citas izglītības iestādes reorganizācijas procesā, ja tajā var nokomplektēt vismaz 6 klases pamatskolā vai 3 klases vidusskolā, un katrā no klasēm ir vismaz 25 izglītojamie.

(5) Mazākumtautību izglītības iestādi var reorganizēt vai likvidēt, ja izglītojamo skaits mazākumtautību izglītības iestādes klasē kļūst mazāks par šā panta sestajā daļā noteikto minimāli pieļaujamo izglītojamo skaitu vienā klasē.

(6) Mazākumtautību izglītības iestādes pamatizglītības programmā minimāli pieļaujama izglītojamo skaits vienā klasē ir 15, mazākumtautību izglītības iestādes vidējās izglītības programmā minimāli pieļaujama skaits vienā klasē ir 20.

(7) Mazākumtautību izglītības iestādes nosaukumā līdz ar valsts valodu var lietot arī mazākumtautību valodas.

9. pants. Mazākumtautību izglītības iestādes pašpārvalde

(1) Mazākumtautību izglītības iestādes pašpārvaldes institūcija sabiedrības, valsts, pašvaldības, mācību iestādes un izglītojamo vecāku sadarbības īstenošanai mazākumtautību izglītības iestādes darbības jomā ir mazākumtautību izglītības iestādes padome. Tās darbības kārtību, sastāvu un kompetenci nosaka Izglītības likuma 31. pants.

(2) Papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajai kompetencei mazākumtautību izglītības iestādes padome:

1) iesniedz priekšlikumus izglītības iestādes vadītājam un pedagoģiskajai padomei par mazākumtautību izglītības iestādes programmu;

2) nosaka izglītības ieguves valodu lietojumu mazākumtautību izglītības iestādes izglītības programmas īstenošanā, nodrošinot latviešu valodas apguves iespējas (*Likuma galīgajai redakcijai ir jāizvēlas viens no trīs variantiem. 1. variants: “vismaz piecos mazākumtautību izglītības programmas mācību priekšmetos.”; 2. variants: “vismaz piecos mazākumtautību izglītības programmas mācību priekšmetos deviņu gadu laikā, īstenojot mazākumtautību pamatizglītības iestāžu izglītības programmas, un vismaz piecos mazākumtautību izglītības programmas mācību priekšmetos deviņu trīs gadu laikā, īstenojot mazākumtautību vidējās izglītības iestāžu izglītības programmas”;* 3. variants: “valsts valodā apgūstamie mācību priekšmeti ir latviešu literatūra, Latvijas vēsture un Latvijas ģeogrāfija.”).

(3) Mazākumtautību izglītības iestādes padomes sēdes notiek mācību gada laikā ne retāk kā reizi trīs mēnešos.

III nodaļa

Mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības saturs

10. pants. Mazākumtautību izglītības saturu reglamentējošie normatīvie akti

Mazākumtautību izglītības saturu reglamentē Izglītības likuma IV un V nodaļas panti, Vispārējās izglītības likuma IV nodaļas, V nodaļas, VI nodaļas, VII nodaļas, VIII nodaļas, IX nodaļas panti, ievērojot šā likuma 11. panta nosacījumus.

11. pants. Mazākumtautību izglītības iestādes izglītības programma

(1) Mazākumtautību izglītības iestādes izglītības programmas izstrāde, saskaņošana ar dibinātāju un akreditācijas notiek atbilstoši Izglītības likuma 33. pantam.

(2) Mazākumtautību izglītības iestādes programmu atbilstoši valsts izglītības standartiem izstrādā mazākumtautību izglītības iestāde, par pamatu izmantojot Izglītības un zinātnes ministrijas apstiprinātos mazākumtautību izglītības iestāžu vispārējās izglītības programmu paraugu. Mazākumtautību izglītības iestādes programmu apstiprina Izglītības un zinātnes ministrija.

(3) Izglītības un zinātnes ministrija izstrādā mazākumtautību izglītības iestāžu vispārējās izglītības programmu paraugu vai deleģē tā izstrādi ieinteresētām biedrībām vai personām, nodrošinot attiecīgu finansējumu. Izglītības un zinātnes ministrija apstiprina mazākumtautību izglītības iestāžu vispārējās izglītības programmu paraugu.

(5) Mazākumtautību izglītības iestādes izglītības programmās papildus iekļauj attiecīgās etniskās kultūras apguvei un pie mazākumtautībām piederošu personu integrācijai Latvijas sabiedrībā nepieciešamo saturu.

(6) Mazākumtautību izglītības iestādes padome nosaka izglītības ieguves valodu lietojumu mazākumtautību izglītības iestādes izglītības programmas īstenošanā.

(7) Mācību stundu slodzi mazākumtautību izglītības iestādes programmā nosaka Vispārējās izglītības likuma 33. pants un 44. pants tiktāl, ciktāl šā panta astotajā daļā nav noteikts citādi.

(8) Mācību stundu slodze nedēļā vienā mazākumtautību izglītības iestādes programmā 10. -12. klasē nedrīkst pārsniegt 40 mācību stundas.

IV nodaļa

Mazākumtautību izglītības iestāžu pedagogi un izglītojamie

12. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu pedagogu tiesības un pienākumi

(1) Mazākumtautību izglītības iestāžu pedagogu vispārīgos pienākumus un tiesības nosaka Izglītības likuma 48. pants, 49. pants, 50. pants, 51. pants, 52. pants, 53. pants.

(2) Papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajām tiesībām mazākumtautību izglītības iestāžu pedagogiem nolūkā īstenot mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības programmām ir tiesības vispārējā kārtībā iegūt jeb pilnveidot valsts finansētu pedagoģisko izglītību.

(3) Citu valstu pilsoņiem un bezvalstniekiem, kuri piedalās mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības programmu īstenošanā uz starptautiska līguma pamata vai kuri pēc uzaicinājuma lasa lekcijas un vada nodarbības vieslektora statusā, Izglītības likumā 50. panta trešajā daļā noteiktie ierobežojumi par valsts valodas prasmi nav saistošie.

13. pants. Mazākumtautību izglītības iestādes izglītojamā tiesības un pienākumi

(1) Mazākumtautību izglītības iestādes izglītojamā tiesības un pienākumus nosaka Izglītības likuma 54. pants, 55. pants, 56. pants, ievērojot šā panta otrās u trešās daļas nosacījumus.

(2) Ja izglītojamais bērns bārenis vai bez vecāku apgādības palicis bērns uzsācis mācības mazākumtautību izglītības iestādē, viņam ir tiesības turpināt izglītības iegūvi mazākumtautību izglītības iestādē.

(3) Izglītojamajam ir tiesības izvēlēties noteiktā valsts pārbaudes darba par atbilstīgās izglītības pakāpes apguvi kārtošanas valodu: latviešu valodā vai pārbaudījumam atbilstošā mācību priekšmeta programmas apguves valodā.

14. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu izglītojamo vecāku (personu, kas realizē vecāku varu) tiesības un pienākumi bērnu izglītošanā

(1) Mazākumtautību izglītības iestāžu izglītojamo vecāku (personu, kas realizē vecāku varu) vispārīgās tiesības bērnu izglītošanā nosaka Izglītības likuma 57. pants un 58. pants.

(2) Papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajām tiesībām mazākumtautību izglītības iestāžu izglītojamo vecākiem (personām, kas realizē vecāku varu) ir šādas tiesības:

1) ierosināt mazākumtautību izglītības iestādes dibināšanu vai mazākumtautību izglītības iestādes izveidošanu citas izglītības iestādes reorganizācijas procesā;

2) līdzdarboties mazākumtautību izglītības iestādes programmu izstrādē un izteikt savu viedokli par konkrētas izglītības programmas izvēli;

3) izteikt viedokli par ar mazākumtautības kultūru un etnisko piederību saistīto interešu izglītības pasākumu kvalitāti.

V nodaļa

Mazākumtautību izglītības iestāžu finansēšana

15. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu finansēšanas avoti un finansēšanas kārtība

(1) Mazākumtautību izglītības iestādes finansē saskaņā ar Izglītības likuma VII nodaļas pantiem un Vispārējās izglītības likuma X nodaļas pantiem.

(2) Mazākumtautību izglītības iestādes, kuras īsteno šajā likumā noteiktajā kārtībā apstiprinātas mazākumtautību izglītības iestāžu izglītības programmas, ir tiesīgas saņemt valsts un pašvaldību finanšu līdzekļus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

16. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu materiālie līdzekļi

(1) Mazākumtautību izglītības iestādes iegūst īpašumā, pārvalda vai lieto nekustamo un kustamo mantu saskaņā ar Izglītības likuma 62. pantu.

(2) Ja mazākumtautību izglītības iestāde tiek reorganizēta vai likvidēta, tās īpašumā, pārvaldīšanā vai lietošanā esošā nekustamā un kustamā manta pirmām kārtām izmantojama mazākumtautību izglītības iestāžu vajadzībām.

(3) Ja izglītības iestāde šajā likumā noteiktajā kārtībā tiek reorganizēta par mazākumtautību izglītības iestādi, šai jaunizveidotajai mazākumtautību izglītības iestādei tiek nodota visa reorganizētās izglītības iestādes nekustamā un kustamā manta.

17. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu starptautiskā sadarbība

Pamatojoties uz noslēgtajiem sadarbības līgumiem, kuri noslēgti Latvijas Republikā spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, mazākumtautību izglītības iestādes ir tiesīgas saņemt finansiālu, materiālu un metodisku palīdzību no ārvalstu institūcijām un fiziskām personām.

VI nodaļa Mazākumtautību izglītības iestāžu pārvalde

18. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu departaments

(1) Valsts pārvaldes funkcijas Izglītības likumā, Vispārējās izglītības likumā un šajā likumā noteiktajā apjomā un kārtībā mazākumtautību izglītības iestādēs realizē Izglītības un zinātnes ministrija, kas šim nolūkam izveido Mazākumtautību izglītības iestāžu departamentu.

(2) Mazākumtautību izglītības iestāžu departamenta vadītāju apstiprina amatā Izglītības un zinātnes ministrs, saskaņojot to ar Mazākumtautību izglītības iestāžu konsultatīvo padomi.

(3) Mazākumtautību izglītības iestāžu departaments darbojas saskaņā ar nolikumu, kuru apstiprina Izglītības un zinātnes ministrs, saskaņojot to ar Mazākumtautību izglītības iestāžu konsultatīvo padomi.

19. pants. Mazākumtautību izglītības iestāžu konsultatīvā padome

(1) Lai sekmētu šā likuma izpildi, kā arī dialogu starp Izglītības un zinātnes ministriju un mazākumtautību izglītības īstenošanā iesaistīto profesionālo un sabiedrisko interešu grupām, Izglītības un zinātnes ministrija izveido Mazākumtautību izglītības iestāžu konsultatīvo padomi.

(2) Mazākumtautību izglītības iestāžu konsultatīvās padomes sastāvā līdzīgā skaitā ir pārstāvētas mazākumtautību izglītības iestādēs izglītības īstenošanā iesaistītās profesionālo un sabiedrisko interešu grupas:

- 1) mazākumtautību izglītības iestāžu vadītāji;
- 2) mazākumtautību izglītības iestāžu pedagogi;
- 3) mazākumtautību izglītības iestāžu izglītojamie;
- 4) mazākumtautību izglītības iestāžu izglītojamo vecāki;
- 5) mazākumtautību biedrības;
- 6) mazākumtautību izglītības iestāžu dibinātāji.

(3) Mazākumtautību izglītības iestāžu konsultatīvās padomes nolikumu izstrādā un tās darbību finansē Izglītības un zinātnes ministrija. Mazākumtautību izglītības iestāžu konsultatīvā padome apstiprina nolikumu ar vienkāršu balsu vairākumu.

Pārejas noteikumi

1. Likums stājas spēkā ...
2. Ierosinājumu par pašvaldības mazākumtautību izglītības iestādes dibināšanu iesniedz attiecīgajai pašvaldībai. Ierosinājumu par valsts mazākumtautību izglītības iestādes dibināšanu iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijai.
3. Ierosinājumu par pašvaldības mazākumtautību izglītības iestādes izveidošanu citas izglītības iestādes reorganizācijas procesā iesniedz attiecīgajai pašvaldībai. Ierosinājumu par valsts mazākumtautību izglītības iestādes izveidošanu citas izglītības iestādes reorganizācijas procesā iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijai.
4. Ierosinājumu par mazākumtautību izglītības iestādes dibināšanu vai par mazākumtautību izglītības iestādes izveidošanu citas izglītības iestādes reorganizācijas procesā attiecīgā pašvaldība vai Izglītības un zinātnes ministrija izskata un lēmumu pieņem viena mēneša laikā no pieteikuma saņemšanas dienas. Pašvaldības lēmumu var apstrīdēt Izglītības un zinātnes ministrijā. Izglītības un zinātnes ministrijas lēmumu var apstrīdēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.
5. Normatīvos aktus, kuri nepieciešami šā likuma izpildei, izstrādā Izglītības un zinātnes ministrija, un tos apstiprina Ministru kabinets.